

Náklady řízení

Žalobce, který poté, co přišel o aktivní věcnou legitimaci k vymáhání žalobou uplatněného nároku (až) v průběhu sporu, na žalobě i tak setrval (takže musela být zamítnuta), nemůže úspěšně uplatnit takovou ztrátu aktivní věcné legitimace jako důvod hodný zvláštního zřetele, pro který by žalovanému byť i zčásti měla být odepřena náhrada nákladů řízení. Jde naopak o typovou situaci, kdy důvod hodný zvláštního zřetele k odepření náhrady nákladů řízení ve smyslu § 150 o. s. ř. dán není.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2438/2013, ze dne 29.8.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce JUDr. R. K., jako správce konkursní podstaty úpadce P. CZ, a. s., zastoupeného JUDr. P.Č., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1/ N. a. s., se sídlem v O., zastoupeného Mgr. P.A., advokátem, se sídlem v P., a 2/ H.Property, s. r. o., se sídlem v P., o zaplacení částky 1.727.255,70 Kč s příslušenstvím, eventuálně o zaplacení částky 1.620.764,61 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 39 C 393/2009, o dovolání prvního žalovaného proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. ledna 2013, č. j. 14 Co 26/2013-145, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. ledna 2013, č. j. 14Co 26/2013-145, se v prvním výroku mění tak, že rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15. října 2012, č. j. 39 C 393/2009-120, se v bodě II. výroku mění tak, že žalobce je povinen zaplatit prvnímu žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 50.407,04 Kč, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám zástupce žalovaného Mgr. P.A., žalobce je povinen zaplatit prvnímu žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 1.270,50 Kč, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám zástupce žalovaného Mgr. P.A. a žalobce je povinen zaplatit prvnímu žalovanému na náhradě nákladů dovolacího řízení částku 3.270,50 Kč, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí, k rukám zástupce žalovaného Mgr. P.A.

Z odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 15. října 2012, č. j. 39 C 393/2009-120, zamítl Obvodní soud pro Prahu 4 žalobu (podanou 13. července 2009), kterou se žalobce (správce konkursní podstaty úpadce P. CZ, a. s.) domáhal toho, aby mu první žalovaný (N. a. s.) zaplatil částku 1.727.255,70 Kč s příslušenstvím tvořeným specifikovanými zákonnými úroky z prodlení, eventuálně toho, aby mu druhý žalovaný (H. Property, s. r. o.) zaplatil částku 1.620.764,61 Kč s příslušenstvím tvořeným specifikovanými zákonnými úroky z prodlení (bod I. výroku).

Dále soud uložil žalobci zaplatit prvnímu žalovanému do 3 dnů od právní moci rozsudku, k rukám jeho právního zástupce na náhradě nákladů řízení částku 90.895,- Kč (bod II. výroku) a zaplatit druhému žalovanému do 3 dnů od právní moci rozsudku, k rukám jeho právní zástupkyně na náhradě nákladů řízení částku 82.944,- Kč (bod III. výroku).

Soud při posuzování důvodnosti žalobou uplatněného nároku vyšel zejména z toho, že:

- 1/ Žalobce se domáhal žalované částky vůči prvnímu žalovanému coby leasingovému nájemci nemovitostí, ve vlastnictví druhého žalovaného, jako splátek leasingu za dobu, od které sepsal nemovitosti do konkursní podstaty úpadce (27. dubna 2009) a vůči druhému žalovanému jako vlastníku nemovitostí, který případně leasingové splátky od prvního žalovaného inkasoval i za dobu po soupisu nemovitostí do konkursní podstaty úpadce.
- 2/ Řízení bylo přerušeno do pravomocného skončení řízení o vyloučení nemovitostí z konkursní

podstaty úpadce, vedeného mezi druhým žalovaným (jako žalobcem) a žalobcem (jako žalovaným) u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, pod sp. zn. 44 Cm 123/2009.

3/ Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 10. listopadu 2011, č. j. 44 Cm 123/2009-419, ve znění opravného usnesení ze dne 30. prosince 2011, č. j. 44 Cm 123/2009-444, jež ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 3. května 2012, č. j. 10 Cmo 10/2012-502, nabytí právní moci 7. června 2012, byly nemovitosti vyloučeny z konkursní podstaty úpadce.

Na tomto základě pak k zamítavému výroku o věci samé uzavřel, že žalobce není a ani v době podání žaloby nebyl ve sporu aktivně věcně legitimován, neboť se nikdy nestal vlastníkem sporných nemovitostí. Nemovitosti nemohly a neměly být zapsány do konkursní podstaty úpadce a žalobci tak nemohlo vzniknout žádné právo požadovat z nemovitostí jakékoliv platby.

Výroky o nákladech řízení odůvodnil soud procesním úspěchem žalovaných ve sporu, odkazuje potud na ustanovení § 142 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“). Výši nákladů prvního žalovaného, k jejichž úhradě žalobce zavázal, určil soud podle vyhlášky č. [484/2000](#) Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení a kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů tak, že sazba odměny činí 70.350,- Kč. S náhradou hotových výdajů dle § 13 odst. 3 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, za 3 úkony právní služby po 300,- Kč, náhradou jízdného ve výši 3.295,74 Kč, náhradou za ztrátu času ve výši 1.200,- Kč a náhradou za 20 % daň z přidané hodnoty ve výši 15.149,48 Kč, tak jejich konečnou výši určil právě částkou 90.895,- Kč.

K odvolání žalobce (jež směřovalo pouze proti oběma výrokům o nákladech řízení) změnil Městský soud v Praze ve výroku označeným rozsudkem rozsudek soudu prvního stupně v bodě II. výroku tak, že se prvnímu žalovanému vůči žalobci nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (první výrok) a v bodě III. výroku tak, že se druhému žalovanému vůči žalobci nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (druhý výrok). Dále odvolací soud rozhodl, že se žalobci vůči prvnímu a druhému žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (třetí výrok).

Změnu rozsudku soudu prvního stupně ve výrocích o nákladech řízení odůvodnil odvolací soud - vycházející z ustanovení § 150, § 212 a § 212a o. s. ř. a z ustanovení § 19 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání - tím, že dle ustálené judikatury (R 27/2003) [rozuměj rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2002, sp. zn. 29 Cdo 2086/2000, uveřejněný pod číslem 27/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek - dále jen „R 27/2003“], je správce konkursní podstaty úpadce i v průběhu sporu o vyloučení věci ze soupisu majetku konkursní podstaty oprávněn věc držet, užívat a používat její plody a užitky (například ji pronajímat a inkasovat nájemné), a to bez zřetele k tomu, zda je úpadce vlastníkem věci.

Z výše uvedeného je podle odvolacího soudu zřejmé, že žalobce jako správce konkursní podstaty postupoval v souladu se zákonem, pokud i sporný majetek zapsal do konkursní podstaty a držel jej až do skončení řízení o vyloučení věci z majetkové podstaty úpadce. Za těchto okolností mu nelze připisovat k tíži povinnost náhrady nákladů řízení ve sporu týkajícího se užitků z majetku zapsaného v souladu se zákonem do konkursní podstaty, jestliže ztratil oprávnění s tímto majetkem nakládat až v průběhu řízení na základě zákonného nástroje v podobě žaloby na vyloučení věci z konkursní podstaty. V tomto směru je na místě aplikovat ustanovení § 150 o. s. ř., uzavřel odvolací soud.

Proti usnesení odvolacího soudu (a to výslovně jen proti jeho prvnímu výroku) podal první žalovaný dovolání, namítaje, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (tedy, že je dán dovolací důvod uvedený v § 241a odst. 1 o. s. ř.) a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené

rozhodnutí zrušil.

Splnění předpokladů přípustnosti dovolání spatřuje dovolatel v tom, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, respektive, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a Ústavního soudu.

Konkrétně dovolatel namítá, že v dané věci nebyl dán důvod, pro který by mu mělo být (prostřednictvím aplikace § 150 o. s. ř.) odepřeno právo na náhradu nákladů řízení. Potud se dovolává závěrů obsažených v nálezu Ústavního soudu ze dne 24. března 2005, sp. zn. II. ÚS 635/04 (uveřejněném pod číslem 65/2005 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu), v nálezu Ústavního soudu ze dne 2. března 2006, sp. zn. II. ÚS 237/05 (uveřejněném pod číslem 48/2006 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu) a v nálezu Ústavního soudu ze dne 4. dubna 2011, sp. zn. IV. ÚS 2920/08 (uveřejněném pod číslem 59/2011 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu).

S poukazem na závěry „Nejvyššího soudu ČR“ ve věci sp. zn. 3 Cz 42/85 (jde o rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu ČSR, uveřejněné v Bulletinu Nejvyššího soudu ČSR, občanskoprávní části, číslo 1, ročníku 1987, pod číslem 19) dále dovolatel zdůrazňuje, že i když žalobce učiní vše pro to, aby zabránil sporu, který posléze prohraje, má hradit náhradu nákladů řízení. Dále dovolatel odkazuje na literaturu, konkrétně v díle Bureš, J. - Drápal, L. - Krčmář, Z. a kol.: Občanský soudní řád. Komentář. I. díl., 6. vydání, Praha, C. H. Beck 2003 (dále jen „Komentář. 6. vydání“) na pasáž na str. 555 a násl.

K výkladu pojmu „důvody hodné zvláštního zřetele“ dovolatel opět poukazuje na judikaturu Ústavního soudu, konkrétně na nález Ústavního soudu ze dne 5. listopadu 2008, sp. zn. I. ÚS 2862/07, uveřejněný pod číslem 189/2008 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 12. ledna 2010, sp. zn. I. ÚS 1030/08, uveřejněný pod číslem 4/2010 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního soudu ze dne 7. dubna 2010, sp. zn. II. ÚS 3015/09, uveřejněný pod číslem 74/2010, Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu a nález Ústavního soudu ze dne 23. září 2010, sp. zn. III. ÚS 1840/10 (uveřejněný pod číslem 202/2010 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). V literatuře dovolatel dále odkazuje v díle Bureš, J. - Drápal, L. - Krčmář, Z. a kol.: Občanský soudní řád. Komentář. II. díl., 7. vydání, Praha, C. H. Beck 2006 (dále jen „Komentář. 7. vydání“), na pasáž na str. 673-674 (k otázce, z čeho musí vycházet závěr soudu, zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele).

Dovolatel též zdůrazňuje, že kdyby žalobce měl úmysly hodné řádného správce, vzal by žalobu v této věci zpět ihned poté, co prohrál žalobu o vyloučení nemovitostí druhého žalovaného. Pouze a jen v tomto případě by snad soud mohl (dle dovolatele) uvažovat o aplikaci § 150 o. s. ř.

Žalobce ve vyjádření navrhuje dovolání zamítnout, respektive odmítnout, maje za to, že odvolací soud aplikoval ustanovení § 150 o. s. ř. přílehavě. Přitom má za nepochybné, že osobou oprávněnou nakládat s nemovitostmi má od jejich zahrnutí do soupisu konkursní podstaty správce konkursní podstaty, uváděje, že procesní neúspěch ve věci byl v daném případě způsoben nikoli tím, že žaloba by nebyla podána po právu, ale tím že v průběhu řízení došlo k vyloučení věcí z konkursní podstaty.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodů 1. a 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání nesměřuje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., takže zbývá určit, zda je přípustné podle § 237 o. s. ř.

Podle ustanovení § 237 o. s. ř. pak platí, že není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti

každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Usnesení, jímž odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně v dovoláním napadeném výroku o nákladech řízení před soudem prvního stupně mezi žalobcem a prvním žalovaným, je usnesením, kterým se odvolací řízení končí. Závěr, že za podmínek uvedených v ustanovení § 237 o. s. ř. je od 1. ledna 2013 dovolání přípustné (s přihlédnutím k omezením dle § 238 o. s. ř.) též proti akcesorickým výrokům rozhodnutí odvolacího soudu, jímž se odvolací řízení končí, včetně výroků o nákladech řízení, přijal Nejvyšší soud již v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. května 2013, sp. zn. 29 Cdo 1172/2013, které je - stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže - dostupné na webových stránkách Nejvyššího soudu.

Napadené rozhodnutí pak závisí na vyřešení otázky procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, totiž na posouzení otázky, zda (případně za jakých podmínek) „důvodem hodným zvláštního zřetele“ opodstatňujícím ve smyslu § 150 o. s. ř. nepřiznání nákladů řízení procesně úspěšnému žalovanému může být skutečnost, že žalobce přišel o aktivní věcnou legitimaci ve sporu v průběhu řízení.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl.

Dle ustanovení § 150 o. s. ř., jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nebo odmítne-li se účastník bez vážného důvodu zúčastnit prvního setkání s mediátorem nařízeného soudem, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.

V této podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení občanského soudního řádu již v době vydání rozsudku soudu prvního stupně a později nedoznala změn.

Nejvyšší soud nejprve uvádí, že ve shodě se závěry obsaženými např. v nálezech Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2862/07 a sp. zn. I. ÚS 1030/08 platí, že základní zásadou, která ovládá rozhodování o náhradě nákladů civilního sporného procesu je zásada úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o. s. ř.). V této zásadě se promítá myšlenka, že ten, kdo důvodně bránil své subjektivní právo nebo právem chráněný zájem, by měl mít právo na náhradu nákladů, jež při této procesní činnosti účelně vynaložil, proti účastníku, jenž do jeho právní sféry bezdůvodně zasahoval.

S vědomím faktu, že zásada úspěchu ve věci má hlubší souvislost se strukturou a funkcí civilního sporného procesu, by měl soud vždy přistupovat k interpretaci a aplikaci § 150 o. s. ř., jež tuto zásadu umožňuje v konkrétním výjimečném případě prolomit (srov. opět nález sp. zn. I. ÚS 2862/07). Ustanovení § 150 o. s. ř. slouží k řešení situace, v níž je nespravedlivé, aby ten, kdo důvodně hájil svá

porušená nebo ohrožená práva nebo právem chráněné zájmy, obdržel náhradu nákladů, které při této činnosti účelně vynaložil (srov. opět nálezy sp. zn. I. ÚS 1030/08).

K tomu lze připomenout, že zejména v procesním právu je nutno každou výjimkou z obecného pravidla (zde výjimku z pravidla obsaženého v § 142 odst. 1 o. s. ř., formulovanou v § 150 o. s. ř.) vykládat restriktivně.

Dovolatel také příležitostně zmiňuje v literatuře zásadně shodné pasáže z Komentáře. 6. vydání (str. 555 a násl.) a z Komentáře. 7. vydání (str. 673-674). Nověji srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol.: Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář. 1. vydání. Praha, C. H. Beck, 2009, str. 1005: „Závěr soudu o tom, zda jde o výjimečný případ a zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele, musí vycházet z posouzení všech okolností konkrétní věci. Nejde přitom o libovůli soudu, ale o pečlivé posouzení všech rozhodných hledisek. Při zkoumání, zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele, soud přihlíží v první řadě k majetkovým, sociálním, osobním a dalším poměrům všech účastníků řízení; je třeba přitom vzít na zřetel nejen poměry toho, kdo by měl hradit náklady řízení, ale je nutno také uvážit, jak by se takové rozhodnutí dotklo zejména majetkových poměrů oprávněného účastníka. Významné z hlediska aplikace § 150 (o. s. ř.) jsou rovněž okolnosti, které vedly k soudnímu uplatnění nároku, postoj účastníků v průběhu řízení a další“.

V takto ustaveném právním rámci dovoláním napadený výrok neobstojí z následujících důvodů.

1/ Obecně v skutku platí (jak uvedl odvolací soud), že správce konkursní podstaty úpadce je i v průběhu sporu o vyloučení věci ze soupisu majetku konkursní podstaty oprávněn věc držet, užívat a používat její plody a užitky (například ji pronajímat a inkasovat nájemné), a to bez zřetele k tomu, zda je úpadce vlastníkem věci (R 27/2003). V rozsudku ze dne 28. března 2012, sp. zn. 29 Cdo 3793/2010, uveřejněném pod číslem 97/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 97/2012“), Nejvyšší soud vztáhl platnost závěrů formulovaných pro nájemní vztah též na leasingové smlouvy (uzavřel, že je-li do konkursní podstaty sepsán majetek /ve vlastnictví leasingového pronajímatele/, který je předmětem leasingové smlouvy, vstupuje správce konkursní podstaty po dobu trvání účinků sepsu do právního postavení leasingového pronajímatele).

2/ Odvolací soud nicméně tím, že při úvaze o aplikaci § 150 o. s. ř. formuloval názor (opírající se o R 27/2003), podle kterého byl žalobce ve sporu aktivně věcně legitimován až do pravomocného rozhodnutí soudu o vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty úpadce, vybočil z mezí přípustné přezkumné činnosti odvolacího soudu. Zamítavý výrok o věci samé totiž nebyl odvoláním napaden (nabyl právní moci), přičemž soud prvního stupně nezaložil důvod zamítnutí žaloby na ztrátě aktivní věcné legitimace žalobce v průběhu sporu, nýbrž na tom, že žalobce není a „ani v době podání žaloby nebyl“ ve sporu aktivně věcně legitimován.

Je lhůstojné, zda šlo o úsudek příslušný; podstatné je, že jeho přehodnocení v mezích přezkumu akcesorického výroku o nákladech řízení již možné nebylo (šlo by o jiné posouzení důvodů zamítnutí žaloby než to, na kterém spočívá pravomocné soudní rozhodnutí o věci samé).

3/ Pomineme-li argumentaci obsaženou v předchozím odstavci, pak obecně lze připustit (jak to s určitými výhradami činí i sám dovolatel), že skutečnost, že žalobce původně byl aktivně věcně legitimován k vedení sporu a o aktivní věcnou legitimaci přišel až v průběhu sporu, může být (při zohlednění dalších okolností případu) důvodem aplikace § 150 o. s. ř. Dovolatel nicméně opodstatněně namítá, že vyloučení nemovitostí z konkursní podstaty, k němuž na základě pravomocných soudních rozhodnutí o vylučovací žalobě druhého žalovaného došlo 7. června 2012, se nijak neprojevovalo v procesním postupu žalobce (žalobce na podané žalobě setrval, takže musela být zamítnuta), ačkoli žalobci mělo být (nehledě k R 97/2012) již z R 27/2003 známo, že jeho aktivní věcná legitimace ve sporu je závislá na trvání účinků soupisu konkursní podstaty.

4/ Nejvyšší soud tudíž uzavírá, že žalobce, který poté, co přišel o aktivní věcnou legitimaci k vymáhání žalobou uplatněného nároku (až) v průběhu sporu, na žalobě i tak setrval (takže musela být zamítnuta), nemůže úspěšně uplatnit takovou ztrátu aktivní věcné legitimace jako důvod hodný zvláštního zřetele, pro který by žalovanému byť i zčásti měla být odepřena náhrada nákladů řízení. Jde naopak o typovou situaci, kdy důvod hodný zvláštního zřetele k odepření náhrady nákladů řízení ve smyslu § 150 o. s. ř. dán není. Napadené rozhodnutí tak neobstojí ani v rovině své vlastní argumentace.

Právní posouzení věci odvolacím soudem tudíž správné není a dovolání je důvodné.

Jelikož dosavadní výsledky řízení ukazují, že o věci může rozhodnout přímo dovolací soud, Nejvyšší soud ve shodě s ustanovením § 243d písm. b/ o. s. ř. dovoláním napadený výrok odvolacího soudu změnil.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud nálezem pléna ze dne 17. dubna 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/12, uveřejněným pod číslem 116/2013 Sb. zrušil (s účinností od 7. května 2013, kdy byl nález vyhlášen ve Sbírce zákonů) vyhlášku č. [484/2000](#) Sb. jako neústavní a s přihlédnutím ke sdělení Ústavního soudu ze dne 30. dubna 2013, č. Org. 23/13, k onomu nálezu, uveřejněnému pod číslem 117/2013 Sb., již nelze určit odměnu advokáta prvního žalovaného za řízení v prvním stupni podle vyhlášky č. [484/2000](#) Sb. a je namístě aplikovat vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v rozhodném znění (srov. shodně např. rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 15. května 2013, sp. zn. 31 Cdo 3043/2010).

Odměna za zastupování advokátem (§ 137 odst. 2 o. s. ř.) v řízení před soudem prvního stupně u prvního žalovaného sestává z celkem tří úkonů právní služby. Jeden úkon právní služby činí ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a/ advokátního tarifu převzetí a příprava prvního zastoupení (advokát T.) z 15. února 2010 (č. l. 49), druhý úkon právní služby činí ve smyslu § 11 odst. 2 písm. c/ advokátního tarifu vyjádření ze dne 12. dubna 2010 (advokát T.) k odvolání žalobce proti usnesení o přerušení řízení (č. l. 46-48) a třetí úkon právní služby činí ve smyslu § 11 odst. 1 písm. g/ advokátního tarifu účast na jednání před soudem prvního stupně dne 15. října 2012 (advokát A.), jež nepřesahovalo 2 hodiny (srov. č. l. 101-103). S přihlédnutím k době započítání úkonů právní služby přísluší advokátu prvního žalovaného odměna podle advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. prosince 2012; srov. § 8 odst. 1 advokátního tarifu a přechodné ustanovení obsažené v článku II vyhlášky č. [486/2012](#) Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

U prvního úkonu právní služby tvoří tarifní hodnotu, z níž se vypočítává mimosmluvní odměna, částka 1.813.855,10 Kč (1.727.255,70 Kč požadovaná jistina a 86.599,40 Kč požadované zákonné úroky z prodlení za dobu od 13. července 2009 do 15. února 2010). Tomu odpovídá (dle § 7 bodu 6. advokátního tarifu) mimosmluvní odměna ve výši 15.580,- Kč.

U druhého úkonu právní služby tvoří tarifní hodnotu, z níž se vypočítává mimosmluvní odměna, částka 1.835.055,38 Kč (1.727.255,70 Kč požadovaná jistina a 107.799,68 Kč požadované zákonné úroky z prodlení za dobu od 13. července 2009 do 12. dubna 2010).

Tomu odpovídá (dle § 7 bodu 6. advokátního tarifu) mimosmluvní odměna ve výši 15.660,- Kč, z níž polovina činí 7.830,- Kč.

U třetího úkonu právní služby tvoří tarifní hodnotu, z níž se vypočítává mimosmluvní odměna, částka 2.170.744,15 Kč (1.727.255,70 Kč požadovaná jistina a 443.488,45 Kč požadované zákonné úroky z prodlení za dobu od 13. července 2009 do 15. října 2012). Tomu odpovídá (dle § 7 bodu 6.

advokátního tarifu) mimosmluvní odměna ve výši 17.020,- Kč.

S náhradou hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, za 3 úkony právní služby po 300,- Kč (celkem 900,- Kč), náhradou za promeškaný čas ve výši 1.200,- Kč (§ 14 advokátního tarifu) a náhradou cestovních výdajů (§ 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu) ve výši 3.295,74 Kč, tak jde o částku 45.825,74 Kč.

Prvním dvěma úkonům právní služby uskutečněným advokátem T. odpovídá mimosmluvní odměna ve výši 15.580,- Kč, polovina mimosmluvní odměny ve výši 7.830,- Kč a náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za 3 úkony právní služby po 300,- Kč. Celkem tak jde o částku 24.010,- Kč, u které obsah spisu nedokládá, že by advokát T. byl plátcem daně z přidané hodnoty. Ze zbývajících 21.815,74 Kč (coby nákladů vzniklých na zastoupení advokátem A.) náhrada za 21 % daň z přidané hodnoty ve výši 4.581,30 Kč (§ 137 odst. 3 o. s. ř.).

Celkem tak Nejvyšší soud přiznal prvnímu žalovanému k tíži žalobce na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 50.407,04 Kč. O nákladech řízení před soudem prvního stupně přitom Nejvyšší soud rozhodl podle ustanovení § 243c odst. 3, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., když první žalovaný byl ve sporu plně úspěšný.

Vzhledem k tomu, že dovolací soud změnil rozhodnutí odvolacího soudu, rozhodl ve stejném rozsahu (tedy mezi žalobcem a prvním žalovaným) i o nákladech řízení před odvolacím soudem (§ 243c odst. 3, § 224 odst. 2 a § 142 odst. 1 o. s. ř.). Žalobce s odvoláním ve vztahu k prvnímu žalovanému neuspěl (celkově nižší výsledná částka nákladů řízení před soudem prvního stupně je pouze důsledkem zrušení vyhlášky č. [484/2000](#) Sb. Ústavním soudem), takže žalovanému přísluší jako procesně úspěšné straně sporu právo na náhradu účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení, které sestávají z odměny jeden úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 2 písm. c/ advokátního tarifu (vyjádření k odvolání ze dne 27. prosince 2012, č. l. 140-142 /advokát A./).

Tarifní hodnotu, z níž se vypočítává mimosmluvní odměna za úkon právní služby v odvolacím řízení, tvoří částka 50.407,04 Kč, z níž mimosmluvní odměna činí 1.500,- Kč a polovina mimosmluvní odměny pak 750,- Kč. S náhradou hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za 1 úkon právní služby ve výši 300,- Kč a s náhradou za 21 % daň z přidané hodnoty ve výši 220,50 Kč (§ 137 odst. 3 o. s. ř.) tak jde celkem o částku 1.270,50 Kč.

První žalovaný měl procesní úspěch i v dovolacím řízení, čemuž ve smyslu ustanovení § 243c odst. 3, § 224 odst. 2 a § 142 odst. 1 o. s. ř. odpovídá (při identickém výpočtu jako pro odvolací řízení podle advokátního tarifu v aktuálním znění) opět částka 1.270,50 Kč a spolu se zaplaceným soudním poplatkem za dovolání ve výši 2.000,- Kč jde o částku 3.270,50 Kč.

Nejvyšší soud pro úplnost dodává, že nepřehlédl, že druhý žalovaný byl k 30. červnu 2013, vymazán z obchodního rejstříku. Tato okolnost však neměla na průběh dovolacího řízení žádný vliv, jelikož druhý žalovaný jeho účastníkem nebyl a není (dovolání sám nepodal a dovolání podané druhým žalovaným se jej netýkalo).

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)